

deko.

[52 PARIMAT
JÕULUKINKI]

✦ Emmanuel Babledi
disainiballett

✦ Oksana Tanditi
moodsad
vastuolud

sisustus • disain • kodu • reis • toit

Mitut moodi magamistoad
Stiilne südalinnakorter

KOHVIKUTE JA
BAARIDE LINN

Viin

SISUSTUSES

VINEER & BETOON

Visand sarja Toys toodetele Megalit.

Milano kesklinnas, kümne minuti jalutuskäigu kaugusel kuulsate Salone mööblimes-side fookuspunktist Zona Tortonast asub prantslasest tootedisainer **Emmanuel Babledi** stuudio. Mees kavandab tooteid erinevates tehnikates ja mitmesse maailmanurka, tema suurim lemmik on aga klaas.

Asjade balleti dirigent

EMMANUEL

Lylian Meister Fotod Katarina Meister, tootjad

Hypnos, Prantsuse firmale Baccarat kavandatud kristallist ja corianist toode, 2001.

Vaas Happy Few I, toodetud Muranos Anfora fornaces, 2002.

Vaas Happy Few II, toodetud Muranos Anfora fornaces, 2002.

▲ Ring Tower II, vaas sarjast Toys, Unit, toodetud Veninis, 2004.

▶ Spaceman I, vaas sarjast Toys, Unit, toodetud Veninis 2004.

▲ Buttons, vaas sarjast Toys, Megalit, toodetud Veninis, 2004.

▶ H₂O, tooted firmale Venini, 2004.

▶ Klaasist objekti sünd Venini tehase meistrite "ballettrupi" esituses.

BABLED

Disainipealinnas Milanos elab prantslane Emmanuel Babled juba pikka aega, pidevalt aastast 1992. Enne seda omandas ta siin tööstusdisaineri hariduse Instituto Europeo di Design'is. "Tulin Itaaliasse sellise suure ja üleva asja pärast, mida nimetatakse disainiks. Minu jaoks esindas seda tollal 1960–70ndatest pärit fantastiliselt ilus tööstustoodang. Mingil hetkel maailm aga muutus ja väsisin sellest vormi-funktsiooni mängust. Ehk mõjutas mind ka kunstigaleristist abikaasa. Nüüd huvitab mind väga disaini ja kunsti piirimaa. Kes tänapäeval enam üldse piiridest hoolib? Elame voolavas maailmas, see puudutab nii rahvastiku liikumist, küberruumi kui ka kultuu-

ri. Lõpuks on inimese enda otsustada, millisesse kasti ta oma töö tulemused liigitab.

Täna, juba teist-kolmandat aastat, on ka suurte kunstimesidel, näiteks Baselis, Miamis ja Londonis, disainisektor. On suur huvi disaini kui kultuurinähtuse ja *Design Couture*'i vastu, eriala ei käsitleta enam ainult toodangumootorina. Disainerile on oluline uus võimalus see, kui inimesed hakkavad tarbima vähem ning isikupärasemalt."

Siinkohal tunneb Emmanuel muret, et tema jutt kõlab Deko lugejale lausa ideoloogiliselt, aga kohe ta ka lohutab ennast: "Disaineril peabki olema kindel maailmavaade ja tulevikunägemus, oma tugevalt suunatud utopia."

▲ Emmanuel Babled oma Milano studios 29. oktoobril Dekoga kohtumas.

► Central Park, madal laud läbimõõduga 120 cm firmale Felice-rossi, 2007.

▼ Emmanuel Babledi studio Milanos on inspireeriv koht.

Klaasi sünnitus-ballett

Oma lemmikmaterjali klaasi juurde jõudis Emmanuel lampe disainides, kui vajas neile klaasosi. Nii leidis ta Veneetsias Murano saarelt tootjafirma Venini, andis klaasile sõrme, see aga võttis terve käe, ja armastus materjali vastu on ainult süvenenud. "Maailmas ei ole palju disainereid, kes klaasiga töötavad, sest seda materjali on raske tundma õppida. Klaasi pead mõistma kui protsessi. Plastikut kasutades pead muidugi ka tehnoloogiat teadma, kuid plastikust saad põhimõtteliselt kõike teha. Lihtsalt vaatad, kas valitud plastikutüüp on õige ja kas toode on õigesti viimistletud. See ei ole suur probleem, vaid teadmiste ja dokumentatsiooni küsimus. Aga klaas – selle loomine on nagu sünnitus! Selle käigus toimub klaasimeistrite hästi koordineeritud ballett, täpse rollijaotusega, virtuososne. Kestab tunni, sa pead ise kohal olema ning osalema ja, ennäe – ongi laps käes! Vahel inetu, vahel ilus. Sohvat tehes sellist ootamatust ja pinget pole: järgid kavandit, teed arvuti abil mudeli, arutad kliendiga ja parandad. Võtab aega kuid, enne kui jõuad käegakatsutava tulemuseni. See on ju hoopis teistsugune rahuldus."

Esimese oma klaasikollektsiooni väljatöötamisel toetas Emmanueli klient Jaapanist, Kurosaki-san. Sel ajal ei teadnud ta klaasist veel palju ja loodud toodetes polnud ka midagi väga klaasilikku. Eelkõige töötas ta värviga, aga värvid ja meistrid olid ju Muranost. Projekt sai mõlemale osapoolle oluliseks: Emmanuel tõi uue märgi Murano traditsioonilisse klassikalisse klaasitoodangusse, mis pole oma kuulsusriikka ajaloo raskuse all võimeline muutuma. Murano meistrid lisasid aga Emmanueli disaininägemusele tehnoloogiatundmise ja kohaliku omapära, lisaks klaasivalmistamise virtuosossuse. "Kõigil minu klaasist objektidel on siiski midagi uhist: neil on üleväl auk ja seega on need ikkagi vaasid."

Muranos töötab Emmanuel kaks-kolm korda kuus, vahel aga veedab seal pikema perioodi. "Kollektsiooni kavandamine on alati tõsine projekt, kus lisaks kunstilisele poolele tuleb läbi mõelda ka, kus seda esitleda ja millisele sihtgrupile on tooted mõeldud, ehk siis milline on nende hind." Palju disainib Emmanuel Veninile, seda teha nimetab ta klaasi Ferrariks. Väikesel Murano saarel aga töötab peale Venini ligi 300 erineva suurusega klaasiettevõtet, perefirmadest suurtootjateni, mis on maailmas täiesti ainulaadne klaasitootmise kontsentratsioon.

Käsitöö disainimine

Tööstusdisaineri haridusega Emmanuel tajub maailma muutumist kunstikesemaks. Ka disain muutub üha enam kollektsioneeritavaks, oluline on teatud eksklusiivsus ja käsitöö. Seetõttu on disaini arendamine eriti tähtis arenguriikides, kus enamik toodangust põhinebki käsitööl. Disaini abil saab selle viia uuele mõtlemis- ja hinnatasemele, mis on riigi arengumootoriks, loob suurema stabiilsuse ning sotsiaalse kvaliteedi. "On tõsi, et noored ostavad täna rohkem iPod'e ja virtuaalvidinaid, aga just seetõttu vajavad nad kusagil ka midagi konkreetset, näiteks mõnda väikest sakraalset käsitööset. Objekti, millel on mõte, raskus ja vorm ning mida sa armastad."

◀◀ Tokey, plastikust kühvel ja hari firmale Viceversa, 2005.

◀ Valgusti Pod firmale Vistosi, 2005.

▼ Välisruumi mõeldud iste Square, mis on kaetud veekindla kangaga, Felicerossi 2007.

CV

- Sündinud Prantsusmaal 1967. aastal.
- Lõpetanud Milanos Istituto Europeo di Design'i 1989.
- 1995 asutas Milanos oma studio Studio Babled, mis on spetsialiseerunud tootedisainile ja klaasist ning kristallist toodete-objektide kavandamisele. Tema disaini kasutavad teiste seas sellised firmad nagu Baccarat Covo, Venini ja Rosenthal. Lisaks konsulteerib Emmanuel nii era- kui ärikliente tootekujunduse, graafika ja ettevõtte kunstilise poole juhtimise osas. Klaasidisainerina loob Emmanuel piiratud autorikollektsioone, mida on esitletud paljudel näitustel Milanos, New Yorgis, Pariisis, Londonis ja Tokyos.
- Aastast 2001 õpetab ta disaini Domus Academy's, Milano Disainiakadeemias, Istituto Europeo di Design'is ja Eindhovenis.

Tugitool Ohm firmale Felicerossi, millest on tootmises plastikversioon, 2006.

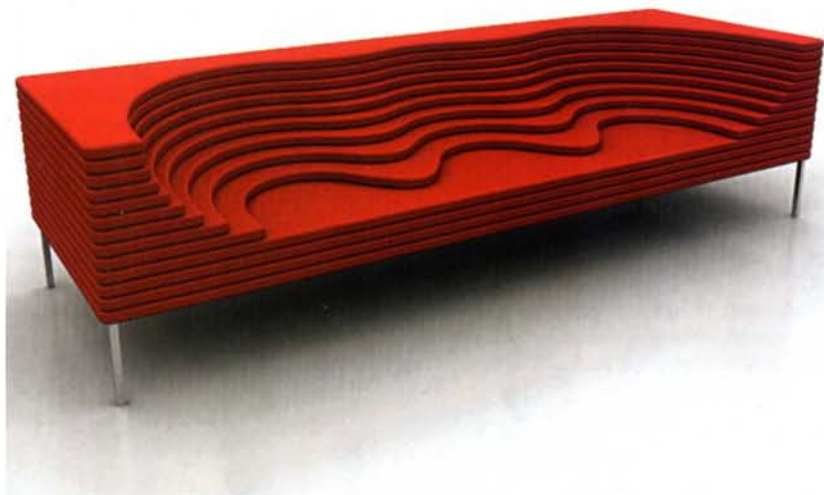
▼ Sofa Panorama firmale Felicerossi, mida esitleti 2007. a kevadel Milano mööblimessil. "Hull projekt. Püüan tootedisaini ikka mingit visiooni tuua. See siin on välgast minimalistlik karm ristkülik, mille sisu vastupidine: 9 ümarat patja hoolitsevad sinu eest ja istudes on tunne nagu kookonis."

Mitte Ikea toodet, mis on küll täiuslik superbisnis, aga ei tähenda inimesele midagi muud peale mugava odava probleemilahenduse. Käsitöö ja erilised esemed on praegu tõusev trend ja disainerile on suur väljakutse mõelda, kuidas seda kasutada. Sõnum ja emotsioon on muutunud olulisemaks kui vorm ja funktsioon."

Emmanuel töötab palju Indias ja Nepalis, kujundades vaipu firmale I+I. Sellele arhitekt Paolo Giordano ettevõttele töötavad erinevad disainerid, aga Emmanuel loob kogu toodete kontseptsiooni, kureerib ettevõtte disainipoolt ja koordineerib ka vaipade tootmist. "See on *Art Directori* töö," seletab ta. "Disainerina ma ei kavanda nii, et kujundan toote ja siis asun tootmisvõimalusi otsima. Lähtun ikka eelkõige kohapeal olemasolevast tehnoloogiast." Villast, linast, viskoosist ja polüestrist vaipade kavandamisel huvitub Emmanuel rohkem vormist ja tekstuurst kui dekooriõnnesest.

Prantsuse luksus

Kas prantslasest disainer teeb tööd ka Prantsusmaale? "Prantsusmaal olen harjunud töötama suurte klientidega, näiteks Baccarat'ga, mis on kuulus

deko. persoon

► Emmanuel Babledi vaibad firmale I+I: City Grid, 3Lines ning koos firma arhitektist omaniku Paolo Giordanoga disainitud Wild Diamond ja Furry.

▼ 100% Design Tokyo, Jaapani brändile Kai House 2006. a disainitud uued köögitooted.

▼ Emmanuel Babled enda disainitud ja firmas Felice Rossi toodetud plastiktoolis Ohm. Süles vaas Buttons, Veninis toodetud autorisarjast Toys, Megalit.

kui väga konservatiivne luksustoodanguga ettevõtte. Minu poole pöördusid nad sooviga "kasutada pisut disaini". Nad ei teadnud küll täpselt, millist tulemust oodata, kuid põhimõtteliselt pidi see olema midagi uut ja modernset, et firma bränd muutuks kaasaegsemaks. Kasutasin siis kristalli koos **corianiga**, mis on väga ilus sünteetiline akrüülpõhine materjal. Firmale tekitas lahendus esimese hooga stressi: see polnud ei kuld ega hõbe ja tundus üldse võimatult labane, kuigi ka **corian** on iseenesest luksuslik ja kallis." Lõpptulemus aga saavutas meedia suure tähelepanu ning äriedu. Kogu Baccarat' bränd muutus moodsamaks ning Emmanuel jätkab siiani nendega koostööd.

Mitmekülgne mees

"Mul on hektiline elu, sest hüppan kogu aeg ühelt teemalt teisele. Aga see hoiab mu ärkvel ja õppimas. Ma õpin iga päev uusi asju," selgitab Emmanuel paljude materjalide ja projektidega üheaegselt töötamise eripära. "Elan Milanos, klaasiga töötan Veneetsia külje all Muranos, lisaks reisid seoses mööbli- ja valgustiprojektidega. Alati pole see kerge, sest kindlalt spetsialiseerudes on töös rohkem stabiilsust. Tellijad teavad, et sina teed just seda lõigukest, ja teed hästi. Kui töötad aga pisut kõigeaga, ei osata sinult midagi konkreetselt oodata." Klaasiga on Emmanuel aga siiski juba 15 aastat jätkuva armastusega töötanud: "On ikkagi tähtis, et karjäär oleks mingi järjepidevus. Mitte niivõrd spetsialiseerumine, kui just järjepidevus: võib-olla teed sa erinevaid asju, aga siiski mingi järjekindlusega, ja pole mingit mõtet oma tegevustes peatuda."

Emmanuel armastab 60ndaid ja popkunsti. "Olen 60ndatel sündinud, võib-olla sellepärast. Armastan värvi ja teatud minimalismi, sellist rikka-

likku minimalismi ja vaba vormi. Mulle meeldivad puhutud vormid, ehk klaasiarmastusest tulenevalt. Ja ma püüan uskuda asjadesse, mida teen!"

Veneetsias disainimagistriks

Emmanuel on hetkel hoogsalt käivitamas Instituto Europeo di Design'i magistrirõppe kava Murano naabersaarel Isola della Certosal, kuhu võetakse aastas 15 õpilast. Instituto Europeo di Design on erakool, tegelikult ühe brändi alla koondud suur grupp disainikoole Milanos, Torinos, Roomas, Madridis, Barcelonas ja Sao Paulos. Kaheksa kuud kestev disaini magistrkursus on grupi online pilootprojekt, kus uuritakse käsitööstuse argielu ja võimalusi kasutada käsitööd tootmisprotsessis disainerina. Peamine tehnoloogia on klaas, kuid ka keraamika ja mosaiik rannikul asuvate väikeettevõtete baasil ning Veneetsia tekstiilitehnikad, selles osas on kaasatud firmad Rubelli ja Bevilacqua. Eesmärk pole omandada tehnikaid, sest neid oskavad paljud regiooni käsitöölised, vaid tekitada disaineri visioon, kuidas oskusi kasutada. "Me ei õpi asju oma kätega valmistama, vaid kavandama seda, mida käsitöölised võiksid teha tehnikaid vallates. Ka mina ei ole kunagi klaasi ise valmistanud, ma pole selleks võimeline. Selle õppimine võtaks mul kakskümmend aastat. Aga ma tean, mida klaasimeistrid võivad teha, ja see on tähtis. Ma ei disaini klaasi kui lõppobjekti, disainin protsessi ja selle erinevaid faase, mis viivad tulemuseni. Joonistan selle läbi ja suudan niiviisi toodet kontrollida." Põnev magistrkursus algab juba 2008. jaanuari lõpus. Kursuse hind on küll keskmisele eestlasele soolane, 9500 EUR, aga väga vinge portfoolio korral võib õnnestuda saada koolilt kuni kolmandikku õppemaksu kattev stipendium.

Vaata lisa www.babled.net. ■